

Ангел Каралийчев

Крали Марко обикаля
земята за един ден

Един ден Крали Марко като минувал през едно добруджанско село, пред коня му се изправила стара дрипава жена и протегнала ръка за милостиня.

– Защо просиш бабо? – попитал я Крали Марко.

– Защото гладуваме, незнаен юнако! Нямаме зърно жито в селото. Суша опожари Добруджанската равнина. Нивите не можаха да вържат клас, полята почерняха и добитъкът измря от глад. Тая зима дърветата от гората не ще стигнат за кръстовете; от глад ще мре равна Добруджа.

Бръкнал Марко в пояса си, извадил сърмената кесия, но в кесията не намерил нито една пара да дарува бабичката. Тежко му станало. Навела глава, потеглил през осиромашалите села и надвечер стигнал в Солун. Отбил се в една хладна механа да сръбне чабур вино, дано виното разкара мъката му. Пил чабур, пил два, въздъхнал. Пил три чабура – очите му светнали. Започнал тогава да се хвали:

– Имам булче, по-хубаво от звезда. Не го давам за три града като Солун, с пристанището и всичките гемии в пристанището.

– Да ти е честито булчето! – обадил се от дъното на механата Жълтия евреин, най-богатият човек в Солун. Колкото гемии плували тогава по Бяло море, по Черно море и по Синьо море – всичките били на Жълтия евреин.

– Имам хвърковат кон, който може да обиколи за един ден цялата земя! – повторно се похвалил Крали Марко.

– Не вярвам! – викнал Жълтия евреин.

– Искаш ли да се хванем на бас?

– Искам. Ако аз заложа една гемия догоре пълна с жълтици, ти какво ще заложиш?

– Залагам коня си! – отвърнал Крали Марко.

– Не ща го.

– Залагам булчето си!

– Приемам – съгласил се Жълтия евреин и подал ръка.

Рано на другата сутрин Марко оседлал Шарколията, яхнал го и тръгнал по широкия друм, който опасвал като колан цялото земно кълбо. От изгрев слънце тръгнал към залез и продумал на коня си:

– Бързай, Шарко! Ако обиколим до довечера цялата земя, утре Яно ковачът ще ти изкове златни подкови. Бягай, братко!

Разперил криле Шарколията и хвъркнал. Отишел да се не види. Додето слънцето излезе на една копраля, изходил половината път, половината земя обиколил; додето слънцето се издигне и още една копраля, изходил хвърковатият кон и другата половина. Откъм изгрев се задал

Крали Марко и като наближи Солун, сърцето му затуптяло от радост. На два часа път на Солун тогава имало един хан. Крали Марко спрял на хана хем да почине умореният му кон, хем той самият да подремне, додето слънцето превали към залез. Легнал си юнакът, заспал, а ханджията повел изпотения кон за юздата да го разхожда по двора.

– По каква работа ходи твоят господар? – попитал ханджията Шарколията.

Конят му разправил. Тогава ханджията пуснал юздата, влязъл в хана и тозчас се появил с една кофа червено искрящо вино. Навел се Шарколия да пие, пил и се напил. Щом го напоил, ханджията извадил от джоба си една остра ножица и му отрязал лявото крило. Този ханджия бил брат на Жълтия евреин. Надвечер Крали Марко се пробудил и скочил: слънцето клоняло към залез. Метнал се съненият юнак на коня и го бутнал да бяга. Бягал Шарколия, що бягал, показали се кулите на Солун, но градът бил още далеч.

– Лети! – подканил го Марко.

– Не мога, господарю!

– Защо не можеш?

– Ханджията отрязал с ножица лявото ми крило.

Прехапал устни Марко. Свило му се сърцето, като си помислил, че евреинът ще вземе хубавата му невеста, и грозно изревал.

На рева му тозчас се отзовала неговата посестрима Гюргя и долетяла на своя сур елен.

– Защо ревеш, побратиме? – попитала го тя.

Тъй и тъй – разправил ѝ Крали Марко.

– Не бой се, мили побратиме, ами яхни моя елен и бягай към Солун!

Прехвърлил се Марко от Шарколията върху елена и преди слънцето да потъне зад морето, скочил пред механата. Жълтия евреин още повече пожълтял и нагребал цяла гемия злато от съкровищницата си за Крали Марка. Натоварил Марко златото на една биволска кола и го закарал право в Добруджа. Спрял сред равнината, повикал кметовете на селата и им отмерил по едно кринче жълтици за всяко село.

– На ви пари! Купете храна за гладните добруджанци, додето дойде новото жито – поръчал им той и се върнал пак на юг, към Солун.

В Македония той намерил Гюргя, седнала под едно дърво – плете му чорапи и пее, а до нея Шарколия със здраво крило, пасе трева.

– Да си ми жива, посестримо, дето излекува хвърковатия ми кон с горско биле! – викнал Марко, прегърнал самодивата и я целунал три

пъти по челото.

Дигнал се оттам и отишел право на хана. Отскубнал един косъм от мустака си, повикал ханджията и без да му продума нещо, обесил го с косъма на фенера, който светел пред вратата на хана.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9102>]